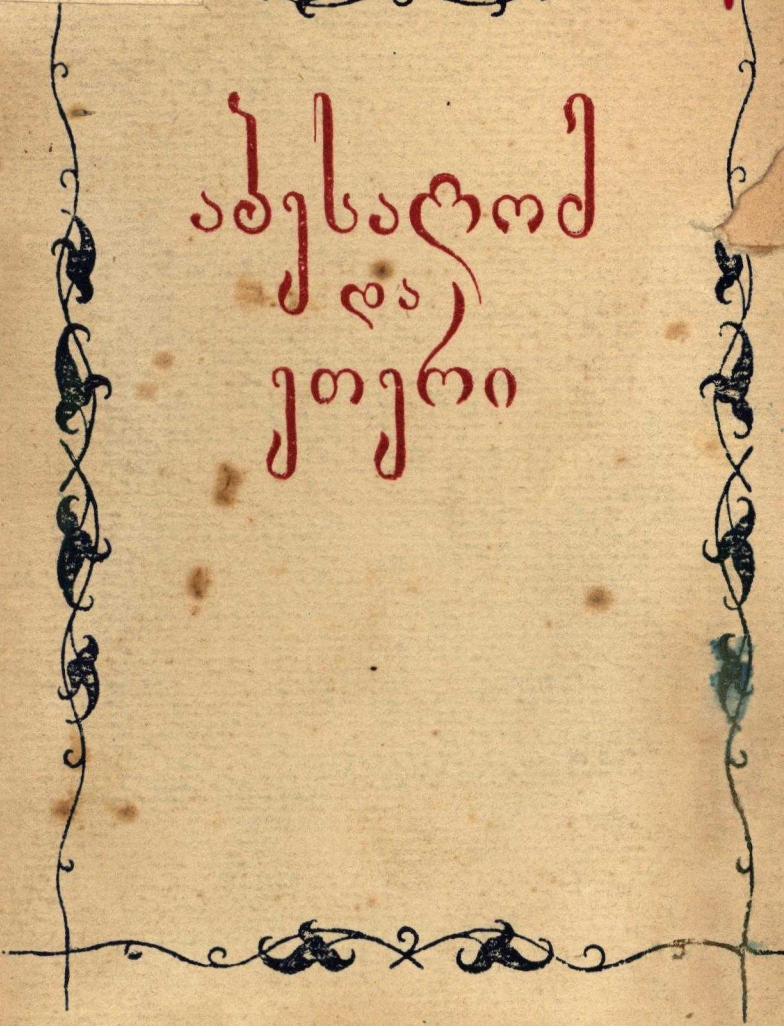

K 5738
1

ახესალომ
ქლა
ეთერი

საქართველოს
საბჭოთავო
საბჭო

398

158

ფ 9-1

158

აბესალომ და ეთერი

ხალხური თქმულება

პეტრე შირიანაშვილის
გალექსილი

ფედერაცია
19 თბილისი 38

Handwritten marks: ✓, ✗, 5738, and other scribbles

Handwritten mark: P

ღამადღმა ოთურ ძალისა

იყო ერთი დედაბერი,
ჰყვანდა მეწისქვილე ქმარი;
უნდა აღგვილიყვნენ ისე,
არ გაეშოთ ნატამალი.
ცოლი აუხირდა ქმარსა:
„წადი, აკითხვინე მკითხავს,
გაიგე, გამოიწვლილე,
გეტყვის რასმე კარგს ანუ ავს.
რა მიზეზით არ გვყავს შვილი,
იქნებ იცოდეს წამალი,
იქნება, რამე გვასწავლოს
და მოგვეცეს მით სახსარი“.
საწყალი ქმარი წავიდა
და მკითხავსა აკითხვინა.
ჯადოქარმა სამი ვაშლი
მისცა და ესე ასმინა:
„წადი ფრთხილად და ვაშლები
სამივე წაილე შინა;

რაც დაგაბარო, ისა ჰქმნა,
არ შეგაცდინოს არვინა.
როცა მოჰშივდეს შენს ცოლსა,
ორი მაშინ შეაჭამე,
ერთიც, როდესაც მოსწყურდეს,
ზეცის წყალობა იწამე“.
მაგრამ გზაში ქმარს მოჰშივდა,
ველარ გაუძლო შიმშილსა,
აილო და ორი ვაშლი
შეჭამა, შეშლიდა პირსა.
რა მოსწყურდა, მესამეცა
შემოეჭამა ბედ მწირსა;
კანჭში ქალი ჩაესახა,
რა აღარ ჰგრძნობდა წყურვილსა.
მაშინვე კანჭი მოიჭრა,
გადააგდო შარა გზასა;
სუნი მოედინა ორბსა,
მოჰყორყინდა, შლიდა ფრთასა.
მერმე ჩასჭიდა ბრჭყალები,
წაიღო თავის ბუდეში;
ეთერ იშვა, ორბმა ჰნახა
და ჩაიხუტა უბეში.
ღილით ორბი დაივლიდა
ყოველ კუთხით სამყაროსა.
რა საზრდოს ჰნახავდა — ეთერს
მიაწვდიდა, ვით პირმშოსა.
ქალი იზრდებოდა ღლითა,

ამომავალი მზის დარი;
 როცა გაიფურჩქნა, ხეზე
 ჩამოეშო გულ დამკრთალი.
 იარა და შეჭხვდა ტყეში
 ცალფეხა მეწისქვილესა;
 კაცმა იშვილა ეთერი,
 ჰმადლობდა კაცს მოწყალესა.
 ეთერის ქვისმა ზამობილსა
 მეორედ ექმნა ქორწილი;
 შეერთო მეზობლის ქვრივი;
 ქალ მოყოლოდა დუხჭირი.
 მაგრამ არ ჰქონოდა ბოლო
 კაცს ბედშავს, საბრალობელსა;
 საწყალს მზე დაჰბნელებოდა,
 მოჰშორებოდა სოფელსა.
 დედინაცვლისა ყანასა
 ბრინჯაოს ადგა ნათელი,
 ქარის წისქვილებ ჰბრუნავდა,
 მესაფქვეთ ჰყვანდა ეთერი.
 იმ ქვეყნის ხელმწიფის შვილსა,
 სახელად აბესალომსა,
 ეთერის სილამაზისა
 ჰსმენოდა კარგ შესახედომსა.
 მას აქეთ გულს სიყვარული
 უკლავდა ეთერ ქალისა,
 დადიოდა სანადიროდ
 ტყეში ახლოს წისქვილისა.

დედინაცვალმა შეიტყო
მიჯნურობა მეფის ძისა,
გერი წისქვილს მოაშორა
და მისცა საქმე მწყემსისა.

ამესალომ ბატონიშვილისაგან
ნასვია უთუბიძემდისა

დილა იყო მშვენიერი,
ცეცხლ გული უკრთოდა მზესა;
რუს პირად სჯდა ეთერ ქალი,
ზურგით მისწოლოდა ხესა.
ადგა, პირი დაიბანა,
მოჰყვა ნაწნავის ვარცხნასა,
მოილო თითისტარ, მატყლი,
არ დაიზარებდა რთვასა.
დედინაცვლის მოცემული
გვერდით ედო კუტი ბური,
იქვე ჰყავდა საძოვებლად
დედინაცვლისავე ფური.
ეთერ მოსთქვამდა, ოხრავდა,
თვალთა ცრემლსა უხვად ჰღვრიდა,
ვაებასა და ტანჯვასა
გულ მოკლული მოითვლიდა:
„დედინაცვალი, თვალში ნაცარი!
აქ ტყეში ვგდივარ მისგან ჩაგრული,

უნათესაო, ობოლ-ოხერი,
ბედისაგანაც წყეულ და კრული.
ნეტავი ვინმე გამოჩნდებოდეს,
გადამარჩენდეს ამ ვაგლახ ყოფას,
ველირსებოდე ერთი ბედ იღბალს
და ჩემი დედინაცვლის დამხობას“.
სთქვა და კიდევ მიეძინა.
იმ დროს გაისმა მგზავრული.
აბესალომ სანადიროდ
იყო თურმე წამოსული.
მურმან ვეზირი, ამაღაც
ბატონიშვილს მრავლად ახლდა;
ეთერის სილამაზისგან
აბესალომ დატუსაღდა.
ამალა შორი ახლოსა
მეფის შვილმა დააყენა,
მივიდა მერმე ეთერთან,
უწყო გაღვიძება ნელა.
ეთერ დაჰკრთა, რა იხილა
მეფის ძე, მისი ამაღა;
მუხლის თავთა ძველი კაბის
კალთები გადაიტარა.
შემდეგ მორცხვად აბესალომს
შეჰხედა და მძიმედ სღუმდა;
აბესალომ უალერსებს,
მისი ტრფობა გულით უნდა:
„მე ბანი ბანად გეძებდი,

შენ ბალი ბალჩად გეძინა,
 გაგეხსნა ოქროს საკინძი,
 ბროლის გულ მკერდი გეჩინა.
 ეგ ლამაზი გიშრის თმანი
 ვარდისებურ პირს გეფინა;
 დაგინახე, მყის ავტირდი,
 კურცხლად ცრემლი დამედინა.
 ერთხელ მაინც მოგეხვევი,
 თუ გინდ ამაგო ხანჯალსა.
 ქალო, შენს ეგრე ყოფასა
 დაგიდგამ ბროლის ჩარდახსა“.
 მურმან შურმა აიტანა,
 აკვდებოდა თავის გულსა;
 გულში ცეცხლი ენთებოდა,
 ვერ იქრობდა მის აღმურსა:
 „კაცსა გულუხვსა ეხლა შემექნა
 გული ხარბი და გაუძლომელი;
 ხელმწიფე შეჰხვდა ტურფა საყვარელს,
 იმის ვეზირს კი მწარ სატანჯველი“.
 ეთერ ქალსა აბესალომ
 აწვდის თავის ხელმანდილსა,
 ისწრაფვის გულის მოგებას,
 სიტყვას ეტყვის გულ ახდილსა:
 „აჰა მზეო, ხელმანდილი,
 ოქრომკედით მოქარგული“.
 „არა, არ მსურს ხელმანდილი
 ოქრომკერდით მოქარგული“!

„ტურფავ, თუ გსურს ჯორცხენები,
აფხაზურებ შეკაზმული“?
„არა, არ მსურს ჯორცხენები,
აფხაზურებ შეკაზმული“!
მურმანს მეტად ეუცხოვა
სიტყვა ხემწიფიშვილისა,
იკვებნიდა, იკითხვიდა,
სწადდა შეტყობა წვლილისა:
„მანდილით და ჯორცხენებით
დაყვავება სადა თქმულა?
ტურფა ეძებს ლომგულ მიჯნურს,
მხოლოდ მისგან მოხიბლულა!“
აბესალომ ეტყვის ქალსა,
ვერ აშორებს ტურფას თვალსა.
არ იცის, რა მოაგვაროს,
რა უყოს იმის უარსა:
„გადამაყოლე, ეთერო,
ევ შენი კაბის სახელი“.
„დამეხსენ, ბატონიშვილო,
არა ვარ შენი საფერი.
შენ ხარ დიდი, დიდებული,
დედ-მამითა ხარ ქებული.
მე ვარ ობოლ, ობლიშვილი,
ობლობით ვარ დაჩაგრული,
კაცის კანკში ჩასახული,
შარა გზასა დაგდებული,

ორბის კლანჭით აღებული,
ხის კენწეროზე კვებული.
ჩემს ცოლობას რად იკადრებ,
მეფობითა ხარ მორჭმული,
სად მეფე, სად გლეხის ქალი,
ჭირვარამ გარშემორტყმული?
ვა თუ თავისა იკეთო,
გამიშო წყალ წაღებული,
მაშინ ეთერ ქვით ჩამქოლონ,
ნამუსზე ხელ აღებული“.
„არა, წყალწისქვილ ქვიშამა,
არ შევირცხვინო პირია,
თუ გული ჩემზე გექმნება,
მით მოიშორო ჭირია.
რა ლამაზი ხარ, ეთერო,
რა მომხიბლავი ფერისა,
სალოცველია კაცთაგან
ნაბანი შენი ხელისა“.
ეთერმა ფური გალალა,
ამოეფარა გორასა,
აბესალომიც თან გაჰყვა,
კვალს უდგა იმის სრბოლასა.
მურმანი გულ ჩათუთქული
ეახლა ბატონს ხლებითა,
რა გადასწყვიტა წართმევა
ეთერის დამუქრებითა:

„წყალ წისქვილქვეშაც არ დავიფიცო,
ისემც ველირსო სატრფოს დახსნასა,
ულვამ შერცხვენილ, ლაჩარი ვიყვე,
თუ ვერ ვეწიო შენს დაჯაბნასა“.

აშუსალომის მისვლა ერთრის
დედინაცვლისას

დედინაცვლის კარმიდამო
ეთერმა დააკრიალა
და სკამლოგინზე წამოწვა,
რა ოჯახში იტრიალა.
გულბოროტ დედინაცვალსა
მაინც არ მოსწონდა გერი,
წამოწოლილი რა ჰნახა,
თავს დაათხლიშა მეწყერი:
„ეთერო, სჯობს ფურს გაჰყვეო,
მანდ გვერდზე წამოწოლასა,
თორემ რაც შავი დღე გადგა
უარეს ჰნახავ ძრწოლასა.
ქალი დამირჩეს გვერდითა
უბედო, გაუთხოვარი!
შენ ვინა გდიხარ, იძახი,
მომცაო ნეტავ იღბალი“!
„იმ ფურსა აღარ გაყვები,
ვინც გინდა გააყოლეო,

ან რას გიკეთებს ის ქალი,
 ავთვალა და მეჭორეო“?!
 „არ. წახვალ? პირში ფუ მიყავ,
 არ დაგიტრიო თმებიტა,
 არ დაგიყარო ხორბალი,
 ჯანი გაგვარდეს კრეფიტა“!
 სთქვა და ბრაზი მოერია,
 მიჰვარდა საბრალო გერსა,
 ტანთა რბილი დაუჩქმიტა,
 მერმე მოჰშორდა მზე-ბნელსა.
 აბესალომი მივიდა
 ეთერის კარს ამალიტა,
 მოიკითხა საყვარელი,
 დადგა მის წინ კალათიტა.
 „ეთერო, შენსა ლალატსა
 რა კაცი უნდა შეუდგეს?!
 გამჩენი ციდან ცეცხლსა ჰყრის,
 ქვეშ აბესალომ უნდა სდგეს!
 ომში ხმალ ამოღებულსა
 ვადაშიმც ვადამიტყდება,
 ბარად ცხენ-გაქენებულსა
 ავჟანდა ჩამომიწყდება,
 იალბუზის მინდორ-ველში
 ქარიშხალიმც ამიტყდება,
 ურწყულსა ალაგსა წყალი,
 ზღვა იყვეს, ამომიშრება!
 შვიდი დღის გზასა მავალსა

საგზალიმც ნულარ გამყვება!
 ქვის ქალას ვფიცავ, თუ გავსტეხ,
 ოჯახიმც დამელუპება.
 მუხლებზე ნადები თოფი
 უბეშიმც დამიბრუნდება,
 ფალიას ცეცხლით ი ტყვია
 გულისად გაზუზუნდება.
 ქალო, აქეთ შემომხედე,
 ხელში მიჭირავს კალათა,
 შენმა ცქერამ და ყურებამ
 მე გული გამიხალვათა“.
 სთქვა და სწრაფად ამოიღო
 კალათაში ოქროს დანა,
 ნიშნად მისცა პირად მზესა.
 ქალმა უთხრა, არ ახანა:
 „რაც გსურდეთ, ჰბრძანეთ, ნუ სწუხხართ,
 თქვენი ასრულდეს აწ ნება.
 მეც ვმადლობ დიდად გამჩენსა,
 მომეცა რადგანც დღეს შვება.
 დაგემონები გულითა,
 თავით, ტანითა, სულითა,
 ესე არა მაქვს იმედი,
 მეფე გაწბილდეს ტყვილითა.
 არ ვეცრუები მეფესა,
 ვითა მდაბალი ბუნება;
 საითაც გსურდეთ, წამოგყვით,
 ვითა გაწვევდეთ გუნება.“

ამ პურმა და ამ მარილმა,
ამ ღვინომა ვაზისამა,
სახნისმა და საკვეთელმა
გაწეულმა ხარისამა;
ამ წყალმა და ამ წისქვილმა
ზედ მოფენილმა მზისამა,
შენს მეტი არავენ მინდა,
ფიცმა რა ჰქმნას ქალისამა“.
პაემანი ცოლქმრობისა
ქალვაჟთ ფიცით განამტკიცეს,
მოეხვივნენ ერთმანეთსა,
თავი ერთ ხანს დაივიწყეს.

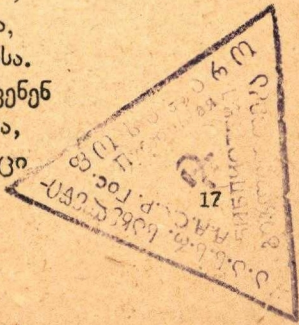
აბსალომის და დავითის დაგვირ-
გვინება

დარბაზობაა. დარბაზი
მოურთავთ ფარდაგებითა,
ტახტი დაუდგამთ მეფისთვის
ძვირფასი ანაგებითა.
აბია, მეფე ქართლისა
ზედ ჰზის მხნე, ჭარმაგოსანი,
მხარსა უმშვენებს ნათია,
დედფალი ქველსხიოსანი.
ტახტის მხარმარჯვნივ დამდგარან
კარის კაცთ დასთა კრებული,

მხარ მარცხნივ სეფე ქალები,
 ქვეყნის თვალია და გული.
 მათ წინა მეფის ასული
 ცქრილა მარის ვარსკვლავი,
 თვალად მნათობი ზეცისა,
 გულად კეთილი, არ ავი.
 აბესალომ და ეთერის
 მოსვლას ელიან ზარითა,
 მგოსნები ქებას შეასხმენ
 ეთერს წინწილით, ქნარითა.
 „გლების ქალი დღეს დედოფალია,
 ქველი, ჭირთა მძლე, სატურფალია!
 ერთია მისთვის ბატონი და ყმა,
 ქვეყანას მოსდო სათნოების ხმა.
 იქოს ნაყოფი მისი მარჯვენის,
 აღარ მოჰშლოდეს მზიანი დღენი!“
 შეწყდა თუ არა ხოტბის ხმა,
 გაისმა მწყობრად მაყრული.
 კარი გაიღო, გამოჩნდა
 პატარა ქალვაჟთ კრებული.
 ხელთ კელაპტრები ეჭირათ,
 ველარ დაეჭრო ნიავსა,
 პირსავსე კალათებიცა,
 ფშვინვა გაჰქონდა იასა.
 მოდიან, ყვავილთ უფენენ
 აბესალომს და ეთერსა,
 ხელკვერთხიანი მოხუცი

11404

8375-1

წინ უძღვის, იღებს გულს ხელსა.
 შუბლს უმწვენებდა ეთერსა
 ჯილა უთვალავ თვლიანი.
 აბია მეფე დედოფლით
 ძირს ჩამოვიდნენ სვიანნი.
 რა მოიხადა გვირგვინი,
 დაადგა აბესალომსა,
 მეფედ აკურთხა მემკვიდრე,
 ხმალი შეარტყა წელთ ლომსა.
 აღარ ეწადა მეფობა
 ვაჟის მომსწრესა მამასა,
 დალოცა ვაჟიც, რძალიცა,
 ხმა კიდევ შესწევს მამაცსა.
 „გაბედნიეროთ გამჩენმა!
 მენახოს თქვენი ვაჟია,
 თუნდ მოვკვდე, აღარ ვინაღვლი,
 თუმცა გული მაქვს კაჟია“.
 დარბაზი მხიარულებას
 იმჩნევს, არა თუ გმობასა.
 ხმატკბილად მოჰყვენენ მგოსნები
 მეფე-პატარძლის მკობასა:
 „მეფესა და დედოფალსა
 ვერვინ ჰბადლობს დღეს ამ ქვეყნად,
 ლომის ლეკვის ლომად ქება
 ნუ თუ ჩამოგვართვან კვეხნად?
 დედოფლად ქალის მონახვა
 გლახთ გვარშიაც შეიძლება,

დარბაზშიაც, მიწურშიაც
 ტურფა სწორად იპოება“.
 მესტირეც კრძალვით წამოდგა,
 ჩაჰბერა თავის გუდა-სტვირს,
 დარბაზის ერსა უცქერის,
 არ აშორებს თვალს იმათ პირს:
 „მენახოს აბესალომის
 მტერთაზედა გამარჯვება!
 როგორც მის ლამაზ თვალებსა,
 მის ლომგულსაც უნდა ქება!
 ეთერი ეთერიანი
 დედოფალია მზიანი!
 იცის ქერივ-ობლის გაკითხვა,
 ქალია კეთილ დღიანი!“
 აბესალომ და ეთერი
 ღიმილთ უმზერდნენ მესტირეს.
 ულოცავდნენ ერთმანერთსა,
 სვე ბედი არ გაიკვირვეს:
 „ზეცამ კარგად აგვისრულა,
 რაც ერთმანეთს ჩვენ შეეფიცეთ.
 ურთერთ გვაშოროს ძულემა
 და ტრფობითა ვიყვნეთ მტკიცედ“.
 გაშლილ სუფრასა მოუსხდნენ
 ყველანი ხარისხ-ხარისხად;
 პურის ჭამა აქვს მეფესა,
 წყალობად მზადა, არ რისხვად.
 ჩაკრულოს მოსდევს სუფრული,

კვლავ სხვა სიმღერა მათ ატკობს,
გულწრფელად მარიხ ვარსკვლავიც
რძალ-ძმასა ჰლოცავს და ამბობს:
„მიბედნიერე, ზეცაო,
ჩემი ძმა, ჩემი რძალია,
დღეგრძელ ჰყავ, ჰნახონ სიბერე,
აშორე ავი თვალია“.

ეთერის ბედი მეფის ქალს
თავის ბედს გამოუხატავს,
იტყვის დამწველის ეშხითა
და ხელით მკერდს დაიფარავს:
„შუქურ ვარსკვლავი გაგიღებს
ბედის კარს, შვილო, მალეო,
გულმკერდი მადლით აგვესო
იხარე, ჩემო მთვარეო!
რაც დედამ მითხრა ეს სიტყვა,
ოცნება შვებას არ მაძლევს.
დავეძებ სწორსა სულისას,
გული იმისკენ მიიწევს.
შუქურ ვარსკვლავო, მომეცი
მაშ ბედი, დედის ალთქმული,
შენს მარიხს არ დაუჩაგრო
ცხოვრების სიმწრით ეს გული“.

მარიხ რა მორჩა, კახური
მრავალჟამიერ გაისმა,
ლილინი გულთ მოსალხენი,
ბევრმა ისმინოს გაისმა.

შგოსანთ შესწყვიტეს სიმღერა,
შეიქნა ცეკვა ქალ-ვაჟთა.
ზოგ ვაჟთა ჩაცმა ჩაქური,
ზოგთაც კახური სჭრის თვალთა.
ქალთა საცმელად ტანისა
ღია ფერადი ქსოვილი,
გულ-მკერდის ნაკეთად მჩენელი
და ოდნავ გულამოჭრილი.
ვით ზედა ტანი, მათ ჰქონდათ
ვიწროვე კაბის სახლები,
ფეხთ შავი ეცვათ საცმლები,
უჩნდათ მალალი ქუსლები.
წელთ შემოფრტყათ სარტყელი
მოკლე, მარყუჟად შეკრული,
გულით ბოლომდე ჩასდევდათ
შავი ღილები დასხმული.
შავშავი ღილი სახლებსა
იდაყვით მაჯამდის ჰქონდა,
ზედ ყოში გადმოკეცილი
მკერვლისა ხელსა ჰმოწმობდა.
თავსა ეხურათ მერდინი
თეთრი წმინდა ქსოვილისა,
შიგნით შავ შუბლსაკრი ჰქონდათ,
მხართა ბოლო მერდინისა.
ერთს ეცვა ქამბა ატლასი,
ნაქარგი ოქრო მკედითა,
თავს ქუდი, თავწვეტიანი,

ეხურა შემოკეცითა,
წინ რო იყო ორ-ორ ქიმად
გამოჭრილ, შემოტეხილი.
გულ-მკერდს, უფრო მის კიდეთა,
ეყარა თმები გაშლილი.
ორთავ ხელთა უმშვენებდა
მას ორ-ორი სამაჯური.
ბრჭყვიალა თვლებით შემკული,
უცხო რამე საცნაური.
ცეკვის დროს მარჯვენა ხელში
ჰქონდა თეთრი ხელმანდილი,
აშია გარშემოვლებით
და ყურებ ძირს ჩამოყრილი.
მეორე ხელი დოინჯად
ჰქონდა წელზე შემოკრული,
მარტო უვლიდა დავლურსა,
ყველასგან დიდად ქებული.
ცალკე კიდევ სამიას
თამაშობდა სამი ქალი
ხელიხელ ჩაკიდებითა,
ერთი ხელმანდილ მჭირალი,
ისიც ყურებ ძირ ჩამოყრილ
იყო გარშემოქარგული,
ისიც თეთრი სანახავად,
ვარსკვლავებით დასითული.
ქალვაჟნი წყვილად, წყვილ-წყვილად
ცეკვავდნენ მარდად ქართულსა,

აქარნი ხორუმს, გურულნი
სართულთ მოწყობით ჩაქურსა.
მაგრამ უცბათ შეწყდა ცეკვა,
მღუმარება გაცამეფდა,
აბესალომს მოეკითხა,
უვეზიროდ ველარ სძლებდა:
„სად არის ჩემი მურმანი?
არ გვიზის სუფრის თავსაო“!
„მეც აქ გახლავარ, ბატონო,
ეხლავ დაგიკრავ თავსაო“.
მოარულმა, ვითმა გიჟმა,
მეფეს პასუხი ასმინა.
თვალი რა მოჰკრა ეთერსა,
ჟრუანტელმა გაურბინა:
„ნეტავი მომცა მის თავი:
თავი არ მეზას ტანსაო!
ვინ არის კაცი ისეთი,
ეს შეაძლოს წამსაო?“
თავისთვის სთქვა სურვილითა
და მიუახლოვდა მეფეს.
შუშპრობა რა კვლავ გაჩაღდა,
მგოსნებმაც სიმღერა მოჰრთეს:
„შევარდენი და მიმინო
ორნივ ნავარდს ჩვეულაო.
დავლა ორთავ შეუძლიათ,
ვაჟა იყვეს, თუ ქალაო.“

ქალავ, კარგად დაუარე,
შენი ეშხით ვაჟის მწველო!
ვაჟავ, კარგად დაუარე,
შენგან დამწვარ ქალს უშველო“.

მურმანის და ბულიარ ეშმაკის
შესვდრა

მურმანის ციხე-დარბაზსა
მთა ამშვენებდა ტყიანი;
ხმა იყო ელვა-ჭექისა,
ცა ირყეოდა მტვრიანი.
ციხე-დარბაზის არესა
შეიქნა ტეხა მეხისა,
ნაპრალში ნაკვთი ამოძვრა
თვით ბელიარ ეშმაკისა.
შეეტყო ტანჯვა მურმანის,
ჰსურს შველა მის ვერაგულად,
მიდგა კუთხეში მალლობზე
და მოჰყვა თავისებურად:
„შევსცდი, ვშევ ბნელმა ნათელი,
მას აქეთ თან დამდეგს მარცხი,
იქ გაცლა, სადაც არა სჯობს,
არ მჯერა, ხელთა მაქვს ფარცხი.
წილმა ხნულსა უკუ ვფარცხავ,
დავძრწი სულის დასაპყრობად,

ვნუგეშობ, რომ კაცი ცხოვრებს
 მხოლოდ თავის დასალუბად.
 შეცდომით დაბადებული
 შეცდომით განვლის სოფელსა,
 მაგრამ დახე, რომ სიკვდილსაც
 შეცდომითვე ჰპოებს ბნელსა.
 მურმანიც აუტანია
 ბედშავსა ბედის წერასა...
 სატრფოს გულ-მკერდის შოვნისთვის
 მეყმობა მრავალ ჯერასა“.
 რა დაცხრა რისხვა ბუნების,
 მურმანმა ჩამოიარა.
 მოყმენი თანვე იახლა,
 ოხრავს, ჰკლავს გულის იარა:
 „ამომავალსა მზეს სწუნობს
 ეთერის ეშხი, სიტურფე,
 მაგრამ მზე ეთერიანობს,
 ვწუხვარ, არა ვარ მეც მეფე.
 რა ვქნა? რა ჭირსა მივეცე?
 სად არის ჩემი საშველი?
 უძღურმა უბედობაში
 ვის გაუუწოდო მე ხელი?
 ზეცას ვსთხოო? რად ინდომებს
 მათ გვირგვინის დაგმობასა?
 ქვესკნელს ვსთხოო? იგი მომთხოვს
 ჩემ გლახ გულის მონობასა!
 მერმე ვნახავ კი სულიერს,

ეთერ მზე ქალას შემყაროს?
ოლონდ ამიხდეს ეს ნატვრა,
ცხოვრება თუნდ გამემწაროს!
მუზდი, რაც იყვეს, გავილო,
სულიც კი არ დავიშურო,
ოლონდ ეთერსა შევსტრფოდე,
უცხოსკენ არ გავიყურო.
დეე შურმა გაიმარჯოს,
შეიგინოს სიყვარული,
ვინცა მიმწევს საწადელსა,
მან მიიღოს ჩემი სული“.
მიუახლოვდა ბელიარ,
სალამი მისცა საცდური,
თავი დაუკრა თავმდაბლად,
ჰკითხა, დაუგდო რა ყური:
„საიდან მოხვალ, მურმანო,
და საით მიემგზავრები“?
„ეთერის მკლავს სიყვარული,
დავდივარ განამწარები.
ეთერს თუ მომცემ, მიშოვნი,
აქავ დავიდებ ალთქმასა,
შვილით შვილამდე გმსახურო,
დავემორჩილო შენს ხმასა“.
„ვიცი, დამიდებ ალთქმასა,
შვილით შვილამდე მმსახურო,
საქმე კი ისეთი გახლავს,
რაც გთხოვ, არ დაიშურო“.

„მეტი რა იყო, სულს მოგცემ,
 თვით დასდევ სულთა ჭერასა,
 მით ბედი წალმა დაბრუნდეს,
 არ ვეძებ სხვაგვარ წერასა“.

„თუ დედიშენის სულს მომცემ,
 გულის წადილი აგიხდეს;
 წამალი ვიცი ისეთი,
 ქმარმა ცოლი თვით გადმოგცეს“.

მურმანს თავზარი დაეცა,
 რა დედის სული უხსენა,
 დედისა ძუძუ ტკბილისა
 და დასძრა თავისთვის ენა:
 „საქმეს მიპირებს საძნელოს,
 წამართმევს თავსა და ხსოვნას.
 ცოლს ვპოვებ, მაგრამ ვერაფერ
 აღმითქვამს სხვა დედის შოვნას.
 უარით ენახავ კი ნუგეშს?
 ვერა! მწვავეს ცეცხლი ტრფობისა.
 ჰო — ვაი, არა — და უი
 ხვედრ იყვეს ჩემი ყოფისა“.

„ჰყოყმანობ? გიჭირს? სხვა რიგად
 ვერ მისწვდე სატრფოს გულსაო“.

„უჰ! თუ სხვა ღონე არა ჩანს,
 მოგართმევ დედის სულსაო“.

სთქვა და მხლებელთა მოართვეს
 მაშრიყულ საწერ-კალამი.
 მურმანმა უბის ქალაღდზე

დასწერა ფიცი ნათქვამი.
ფიცის წერილსა მაშინვე
რა მოაწერა ხელია,
ბელიარს მისცა ცახცახით,
არ ჰგრძნობს, ბედ უშურველია.
ეშმაკმა გულის სავსებით
რა ჩაიბარა წერილი,
მძიმედ გადასცა მაჯუნი
და უთხრა სიტყვა საფრთხილი:
„ესე მაჯუნი წაიღე
და შეაჭამე ეთერსა;
გულისა ზაფრა დასჩემდეს,
გაუყვიტლებდეს ელფერსა“.
უთხრა და გაუჩინარდა.
მავნეს გული აქვს საგულეს;
მურმანის გულში კი მრავლად
შავ ფიქრთა დაისადგურეს.
ციხე-დარბაზის კარებში
გამოდგა ნაანა ქალი,
მურმანის დედა-შვილისთვის
თავის დადებად მზად არი.
მხარ მარჯვნივ უდგა ცხრა ქალი,
მხარ მარცხნივ იმდენი ვაჟი;
გულითა მიჰყვნენ სიმღერას
სთქვან, თუნდ იხადონ კვლავ ბაჟი;
„ცხრა-ცხრა ვყევართ ჩვენს დედმამას,
ზედ მეტად კიდევ მურმანი,

ის გვიფარავს, ვერას გვავენებს,
მტერი იყვეს და ღუშმანი,
მოვდივართ, მოგვიხარიან,
ბელი გვიცინის ყველასა,
ვცხოვრობთ ბუნების წიაღად,
ვეწევით მუდამ ლხენასა“.
მურმანმა პირი იბრუნა
და მიეგება დედასა,
შეჰხედა, თვალთ ჩააცქერდა,
უთხრა, ვერ უძლებს ბნედასა:
„შემლილვარ ეთერ ქალზედა!
არ ვიცი, რა მეშველება.
იმისი ტრფობის აღმურით
ვიწვი, რა გულსა მედება“.
„წადი, შვილო, და მოსძებნე
წამალი თავ ბედშავისა,
მეც შენთვის მოწადინე ვარ,
არა ვჰყო ზოგვა თავისა“.
„წამალი კიდევ ვიშოვე!
საქმე ჭირს! გაგიძნელდება“!
„როგორ თუ ჭირსო? მოხერხდეს,
სულიც კი არ დამნანდება“!
„დედაჯან! რახან ეგრეა,
სულიც კი არ დაგნანდება,
წამალში შენს სულსა მთხოვენ,
არ მივსცე, დამიშავდება“!
„შვილოჯან! ეხლავ დავუთმობ

ჩემს სულსა, ვინცა იქნება.
უმალ მე მოგვეღე, დავმიწდე,
ოლონდ მოგვეცეს შენ შეება“.
უთხრა და შვილს მოეხვია,
ტრფობის სევდისგან გულმოკლულს,
არად ჰრაცხს მისთვის სიცოცხლეს,
მის სახსრად სწირავს თავის სულს.

აბესალომისგან ეთერის გამჯობა

საწუთრომ აბესალომსა
მამა მოსტაცა ღვთიანი.
იმისთვის, იმის დედისთვის,
დარი არ დარობს მზიანი.
რას იფიქრებდა, თუ კიდევ
განიცდიდა მის მუხთლობას,
გაეყრებოდა სატრფოსა,
ჰნახავდა სულით ობლობას.
აბესალომის დარბაზსა,
დიდრაჯულ, მძიმედ მორთულსა
შეყრილა მეფის სახლობა,
მურმანი უგდებს სხვებს ყურსა.
ეშმაკის წამალმა გასჭრა,
სიყვითლემ დაჰკრა ეთერსა,
აბესალომი თავს აღდა,
არ ჰშურს, მოექცეს მეწყერსა.

გულს დასჩნევია წყლულება.
 სევდის და დარდის ამშლელი,
 მოსთქვამს თავისთვის საბრალოდ,
 ვითა უცნობო და ხელი:
 „ვეძებდი ბედსა და ვბოვე ხელად
 ბედშავ ჩამაგდო ამ სატანჯველში,
 წინათ დოვლათი, ავლადიდება,
 ამაო მიჩანს ეშმაკის ხელში.
 მეფობა ჩემი, დიდებულება
 ეხლა ვინ უნდა გაიზიაროს?
 თავსა ვგრძნობ ობლად, გულით ვარ მარტო,
 მზე ჩაესვენა! რამ მიმშუქაროს?
 ძვირფასო ეთერ, დაგკარგე,
 უშენოდ ჩემთვის მზე ბნელა!
 სულმგულ ვარ შენით, მნათობო,
 უშენოდ დავდნე ნელნელა!
 გული იდუშალ ჩამძახის,
 უჩემოდ ვერც შენ იხარო,
 ეთერო, შენი სიკეთე,
 მაწვევს, გაგიშვა, ვიჩქარო,
 რა ვიქნე მარტო, თუ გაგეყარო,
 მე მოვკვდე, ოღონდ შენ გაიხარო.
 თაო ბედშაო, პირო მზე ბნელო,
 როს ეთერ გშორავს, დღე გაიმწარო!“
 ეთერის ტანჯვა დარბაზის
 ქალ-ვაჟთაც უკლავდა გულსა.
 მას უკან ზარით მოსთქვამდნენ

იმის ბედ დამწვარ დაგულსა:
„რა დრო დაგვიდგა, რას მოვესწარი?!
ლხინი დასრულდა ნალველ სიმწარით!
ეთერი ქალი გვირგვინოსანი,
ვარდი გაგვიხდა ყვითელ ზაფრანი!“
იქ კიდევ აბესალომსა
თვალთ ცრემლი, ოხვრა არჩობდა,
კარის ხალხთ ზარსა საზარსა
აძლევედა ბანს, რა ამბობდა:
„მიშველეთ, ეს რა შემემთხვა,
რა ვქნა, რა წყალში ჩავარდე“?!
„მეფეო, გითხარ, არ ღირსვარ,
დედოფლად გოგო დავბძანდე.
გამიშვი, ველად გავიქრა,
ნადირის მსგაფსად ვიარო,
ვით ვიყავ წინეთ ტანჯული,
იმავე სახედ ვიარო“.
უთხრა ქვითინით ეთერმა
საყვარელ ქმარს გულ დამწვარსა.
აბესალომმა მიუგო
მაშინ ცოლს, ელფერ გამქრალსა,
„მზეო, რად მომკალ მაგის თქმით?
როდი მსურს შენი წამება!
ზეცამ მოჰკითხოს, ვისგანაც
დაგვატყდა თავსა ეს ვნება“.
იმ დროს გამოჩნდა ბელიარ,
სალამი მისცა მეფესა,

მივიდა პირფერობითა
უთხრა მტრის სისხლთა მჩქეფესა:
„მეფევ, მებრალვი, გარწმუნებ,
მისთვის არა ვსწევ თნევასა,
ეთერ რად გინდა ტანჯული?
გაუშვი, გდია წყევასა“!
სწუხდა შვილთანა აგრეთვე
ნათია დედოფალიცა,
რა მოვლამ ეთერს არ არგო,
უთხრა შვილს და თავში იცა:
„შვილოჯან, ვერ ველირსენით
მის ფერზე მოყვანებასა,
გავუშოთ, უმჯობესია
ყოფნას უძლეველ სნებასა“.
მაშინ გადუწყდა იმედი
უბედურ აბესალომსა,
გულ ამომჯდარი სტიროდა,
იტყოდა გულ ჩასაწვდომსა:
„ვის გინდათ ქალი ეთერი
თავს ოქროს გვირგვინოსანი.
ცხრა ნაწნავ გიშრენ თმოსანი,
გიშრისვე თვალ წარბოსანი?“
მყის მიუჩოქა მეფესა
გულმოცემულმა მურმანმა
და ბოლოს ჰკადრა რწმუნებით,
რა აღარ არგო ყოყმანმა:
„მე მინდა ქალი ეთერი,

თავს ოქროს გვირგვინოსანი,
ცხრა ნაწნავ გიშრის თმოსანი,
გიშრისვე თვალ წარბოსანი.
ოლონდ არ გაწყრეს ბატონი,
ეთერს წუთს შვება მიეცეს,
მადლს მოვახსენებ გულწრფელად,
ჩემზე ერთგულ ყმას ვერ ჰპოებს“.
„რახან ჩემ მზესაც სწადია,
მეცა მივყევი ნებასა“.
„ეგება ბოლოს გიბრალოს
ცამ ისევ მიგცეს შვებასა“,
სთქვა რა მარიხმა, სხვა ქალთაც
დაჰწანდათ ეთერ საბრალო,
მეფის მაგალითს მიჰბადეს,
დღე აღარ უდგათ სადარო:
„ეგება გამჩენს ეგ სწადდეს,
რად მოჰკვდეს აქ დარჩენითა?
იქნებ თვალთ კვლავ იხილოთ,
ეთერი საღი ჩენითა“.
მურმანმა ხელი მოჰკიდა
ეთერ ქალს ცოცხლივ გაყრილსა,
მიჰყავს თავისთვის საცოლოდ,
მეფე სტირს, იხოკს თავპირსა.

ოთორი მურმანისას

მურმანმა გადაიხადა
 ქორწილი სახელოვანი.
 ყველანი დაიპატიჟა,
 ვინც იყო მოყმე, მხცოვანი.
 სუფრას, გაშლილსა ცხრა დღესა
 ნადიმად უსხდნენ წვეულნი;
 მხიარულებდნენ, იშვებდნენ
 ისე, ვით იყვნენ ჩვეულნი.
 მორჩენა ეთერ ქალისა
 მურმანის სახლს უხაროდა,
 გული კი ნადედლოფლარსა
 უკვნესდა და უტიროდა.
 თავის ქმრის ციხე-დარბაზის
 ბანზე დამდგარა ეთერი,
 უგალობს პირველ სიყვარულს,
 არეინ ჰყავს ყურის მგდებელი.
 „დედამთილ-მამამთილი,
 ცხრა-ცხრა მულ-მაზლი მახლავს,
 ქმარიცა მყავს ვეზირი,
 მაგრამ გულს რაღაც მიკლავს.
 არ მაკლია პატივი,
 სიტყვა აღერსიანი,
 მეც ვიფერებ ყველაფერს,

მაგრამ ვარ სევდიანი.
აბესალომ, სიყვარულმა
დაგამონა ეთერ ქალსა,
მაგრამ ეთერ ღაგიმტკიცებს,
რომ გადახადა უნდა ვალსა.
გულისვარდო, სიყვარული
შენი ჩემთვის დანათესი,
ძალა არის, რომელიც ჰხნავს
აღმართს, იყვეს უმაღლესი.
აბესალომ, გენაცვალე,
რად მიშორებ? რად მეყრები?
მე კი შენ არ გიღალატებ,
მიყვარდი და მეყვარები!
მიჯნურო, თუ შენი გული
კიდევ იგონებს ჩემს ტრფობას,
შენთანამც მოგკვდე, არ დავსდევ
მით ვპოვებ შენთან ერთობას“.
რა მოჰრჩა ეთერ სიმღერას,
გამოჩნდა მურმანის დედა,
ქალვაჟნიც გამოიყოლა
ეგონა, ბედი ებედა.
დედა, ქალები გარშემო
უდგნენ ეთერ ქალს ფერ მოსულს,
ვაჟნი კარებთან ჩამწკრივდნენ,
იერი უგავთ ხმალ ლესულს.
ეთერის მამამთილიცა
გველწეშაპივით მულაპავი,

გამოსულიყო ერდოზე,
 მძიმე სელსა სჯდა მქმინავი.
 ნანა თმასა უწნიდა,
 პირს უკეთებდა ეთერსა,
 უმღერდა სიხარულითა,
 დედასა ჰგვანდა მშობელსა:
 „ქალია, ქვეყნის თვალა!
 რაო, თუ ქოხში მოსულა?
 მაგიერ დედოფლად მჯდარა,
 დღეს ჩემთან რძლად შემოსულა!
 მშვენიება არის ოჯახის,
 პატივს სცემს დედამთილსაო,
 მის მზეს იფიცვენ ყველანი,
 ღიმილი უკრთის პირსაო.
 ზეცავ, ეთერის მომასწარ
 ბიჭუნას ოქროს თმიანსა,
 ლომგულოვანსა, მშვიდფიცხელს,
 თვალტანადს, პირბაკმიანსა,
 სახელგანთქმულსა ჭაბუკსა
 და გონიერსა ბრძენსაო,
 მამას და ქმარსა ერთგულსა,
 მამისა მჯობსა ძესაო“.
 მურმანიც გამოსულიყო,
 დედას უგდებდა ყურსაო;
 ოცნება განცხადებოდა
 ბედის არ უმადურსაო.

აბესალომ და ეთერის შოლო

აბესალომმა მურმანის
 კოშკისკენ ჩამოიარა,
 ამაღა ახლდა მეფესა,
 რახტმაცა გაიწკრიალა.
 ჰსმენოდა მოსვლა ეთერის
 ჯანზე ჯადოთი შეკრულსა,
 ველარ გაეძლო ტანჯვისთვის,
 ეთერის ნახვა კვლავ ჰსურსა.
 თვალი მოავლო ეთერმა
 მეფეს და იმის ცხენსაო,
 თვალს წარმოუდგა გაყრის დრო,
 თავს აღარ უდებს სენსაო.
 „რას ამივლი და ჩამივლი
 მაგ თოხარიკის ცხენითა?
 შენ თუ ჩემ ფიცსა გადურჩი,
 ქორწილი ჰქენი რთველითა!
 შენ, აბესალომ ბატონო,
 რა ხინჯი ჰნახე ჩემშია?
 რად დამიწბილნე მაყარნი
 ქვეყანას უცხო თემშია?
 ზეცით მოსული გვირგვინი
 გარიე ჩალა ბზეშია“!
 „ეთერო, ხინჯი არ იყო

ჩვენგან არც ერთის ხელშია“!
 სთქვა და მხლებელთა კარავი
 ცოტა შორს ტყეში გაშალეს;
 შევიდა აბესალომი,
 ჰსურს მოსვენება მწუხარეს.
 მას აქეთია, რაც ეთერს
 დაჰმორებოდა ბატონი,
 ძილი არ ჰქონდა ბედმლაშეს,
 არ უკეთებდა გულს ომი.
 ეთერის საგონებელმა
 ეხლაც მთლად ტანში მოშალა;
 თავსა დაადგა ნათია,
 გაართო, არ ავალალა:
 „რა არის, შვილო, გმირი ხარ!
 როდი შეგშვენის ვაება!
 ნუ თუ ეთერზე სხვა ვინმე
 კარგი არ მოინახება?
 ადექ, გასწი, ინადირე,
 გული გაართე კარშია,
 რაღას მიქვია გმრობა,
 თუ გულს დაჰყვები ჭირშია?!
 ჰხამს, ლომგმირმა ვაჟკაცურად
 აიტანოს გასაჭირი,
 თუ არა და გმრობისა
 ფასი არის მაშინ ჩირი“.
 აბესალომმა მიჰმართა
 მაშინ მსახურთ ჟხუცესსა;

უბრძანა მურმანი ეხმო,
 გაეგზავნა უცხო თემსა:
 „მურმან მომგვარე, მწაღია,
 ვკითხო ეთერის განგება“.
 „მურმანო, მეფე გიბრძანებს,
 მისგან ვარ, მის მაქვს ბრძანება“.
 უთხრა მსახურთ უხუცესმა,
 მოიკითხა რა ვეზირი.
 მაშინ მურმანს ელდა ეცა,
 მშობელთ ამცნო თავის ჭირი:
 „რადგანაც ვარ მეფის ხელად,
 უარი არა ეგება;
 დაჰკრძალეთ კარგად ეთერი,
 ურჩიეთ ჩემი ყვარება“.
 მერმე დებსა მიუბრუნდა,
 სწაღდა, იმათთვისაც ეთქვა,
 ეთერ რძალი შეენახათ,
 მითი სახელი გაეთქვა:
 „მიუალერსეთ, შეიტკბეთ,
 გულსა აქვს დიდი ნალველი,
 უთხარო, ფერი ფერს, მადლი ღმერთს,
 არ ემცირების სახელი“.
 ეთერის გამოსალმება
 სამძიმოდ უჩნდა ვეზირსა,
 ადგა და უთხრა სურვილით,
 იორკეცებდა მით ჭირსა.
 „შემიხვიე, ქალო ეთერ,

ძუძუ მკერდსა ბროლისასა.
თუ საომრად მიხმობს მეფე,
წვერს დავეგო ისრისასა“.
„სამი წელია, მურმანო,
არ ვიცი თავის დადება,
მობვალ და მაშინ შეგიხვევ,
მინდა ავკარგის გაგება“.
„შენი ბრალია, ეთერო,
მზის ქონით გრილში ბერება,
შენ ამიკრძალე ის წესი,
რაც ცოლქმართ შეეფერება“.
„პატიებას გთხოვ, მურმანო,
ჯერ სხვას მივეც დიდი აღთქმა,
გვიღალატე წამლებითა,
ვერ გაჰბედე საქმე წალმა.
წუთისოფელ დამიმწარე!
საბნელოში ვზივარ რათა?
ცოლქმრობა წესია, სადაც
სიყვარულია სწორათა“.
„ნუ შეიხვევ ავსა კაცსა,
ნურცა ავის გვარისასა,
წავა სწორში და დაიკვებს,
ხვევნას ვიყავ მთვარისასა“.
„გავიხდი ქამბა ატლასსა,
ჩავიცვამ ბამბა-ბუმბასა,
ავიღებ კოკა კუტალსა,
წყალს შემოვიტან მდინარსა,

თუ შევალ, ასრე გამოვალ,
როგორც და თავის ძმისასა“.
მურმანი გამოეთხოვა
მეფესთან წარსდგა მორჩილად;
მსახურთ უხუცესს იახლებს
მეფე და ჰკითხავს ხმა ტკბილად:
„მურმან, მურმან, შენსა მზესა,
შენი ცოლი რა დღეშია?
ჩემთან იყო იმ ტანჯვაში,
შენთან არის რა დღეშია?
მარგალიტი მიძვიად ვიქეც,
ეთერ ქალი რა დღეშია?
გაფურჩქენილა შვების ვარდი
დამქეცნარა, თუ რა დღეშია?“
მურმან ექვმა აიტანა,
ვა, თუ მართმევედესო ცოლსა;
დაფიქრდა და მოახსენა
მეფეს, სარეცელზე მწოლსა:
„რას იკითხავ, ცათა სწორო,
ჩემი ცოლი რა დღეშია?
შენც გინახავს ბროლის ციხე
ზეცის როგორ თალებშია.
შიგ მიზის ქალი ეთერი,
ყელი მოუღერებია,
წამწამსა და წამწამ შუა
ბალი გაუშენებია!
შუბლი ბრტყელი, წარბი წვრილი,

მყაზარ ყელ-საფეთქელია,
ცხვირი სოთი, კბილი მძივი,
ბაგე ხახვის ფურცელია.
წელ-წერწეტი, მხარბეჭ-ფართე,
თედოს თავი დაბალია,
გულმკერდ სავსე, კოკობშლილი,
ტანადობა მაღალია.
ეთერ შენ აღარ გიკადრებს,
ქალი ამპარტავანია:
პატივში მყავს, მზე ვერ დაჰკრავს,
კოშკის გარს გალავანია.
ჩემს ეთერსა ვერვინ ჰნახავს,
თუ არ მარტო მურმანია,
სიკვდილამდის ვერვინ გაგვყრის,
გამჩენს ჩემთვის მოუძღვნია.
მამამთილი და მახლები
ფარხმლით ჰყვანან კარებშია,
დედამთილი თმას უკეთებს,
მული პირის ფარეშია.
ფეხთით უზის ისე, ვითა
აბრეშუმის საცერია;
გვერდით უსხედან მულეები,
ცის ვარსკვლავის ელფერია.
ყელ-ყური მძივით სავსე აქვთ,
შიგ ურეგია გიშერი,
არ შეცდეს და არ წახვიდე,
თორემ მე ვერას გიშველი“.

აბესალომ სულს მოითქვამს,
 მიერთმევა ქადა მცხვარი;
 წამოჯდება და შემოსჭრის,
 მისი გემოს მაქებარი:
 „რა ლამაზი ხარ, ქადაო,
 წვენ გიდგა წურვილივითა,
 შეგხვრიტო, გულზე მეწები
 ეთერის სურვილივითა“.
 სთქვა და აცნობა მურმანსა
 საქმე რამ ძნელად საქნარი,
 წასულიყო და ომითა
 ეცადა თავის იღბალი:
 „ინდოეთის მეფე, მურმან,
 გვთხოვს საომრად შევლასაო,
 გასწი ლაშქრით, გვასახელე,
 ჯარის უქმად ყოლასაო.
 გზიდან უკვდავების წყალსა
 ცხრა წყაროსას მომაწვდიდე,
 მომიტანდე, შემასმევდე,
 ეგებ ცოტა მოვჯობინდე“.
 მურმანმა თავი დაუკრა,
 ხელმწიფეს გამოესალმა.
 დაფიქრდა, იგრძნო, რომ იყო
 ის თქმული სიტყვა რამ სარმა:
 „ეხლა კი გულმა მააცნობა,
 ბედი გექნება მწარეო;
 ამაღამდელი ღამეო,

ნუ გათენდები მალეო!
მახვიე ბროლის გულმკერდსა,
ველარ ვიშოვნი ხვალეო,
მაკარი ვარდის ტუჩებსა,
კვლავ კოცნა ველარ ვთვალეო!
ძილო, რასა მეძინები
რასა დროსა ძილისასა,
ხვალ ხომ ლაშქარს მეძახიან
პირსა ინდოეთისასა.
უკვდავების წყალს ვასმევდე
იმ წყალსა ცხრა წყაროსასა;
ორღობესა გავლა უნდა
საშიშარსა მტრებისასა,
იქ რო ისარსა სტყორცნიან,
წვერ დაშხამულს რკინისასა.
კოჟრის მთასა მოვლა უნდა
მოსარბენსა ორბისასა,
იქ რო ქვას გამოისვრიან
მონაგერსა ლომისასა,
მომარტყმენ, თავს გამიტეხენ,
თავს ამა სპილოს ძეღისასა.
ვინც იქ წავა, ველარ მოვა,
ვაი დედას იმისასა.
აგრეთსა ომსა ამბობენ,
ნამტვრევს სტყორცნიან ხისასა“.
ნათია დედოფალი ჰგრძნობს
აბესალომის ცუდ-ყოფას,

თავს დასტრიალებს სიყმის ძეს,
ეტყვის, არ იშლის მის ტრფობას:
„შვილო, ვისი გკლავს სურვილი,
ვისი გაღვიძებს მძინარსა?
წავალ და ეთერს აქ მოგგვრი,
გულზე ჩამოგხვევ მძინარსა“.
„ადექ, უშტარო დედაო,
ეთერსა კარსა უარე,
ჯერეთ ატირდი ბრალადა,
მერმე თავ შეამპუარე“.
ნათია მიდის ეთერთან,
გული დედისა მკვდარია,
სტირის, რომ წამოიყვანოს,
დარია, თუ ავდარია:
„ეთერო, შემოვიარე
მაგ შენი ციხის მზვარესა,
გადმოგიხედე, გეძინა,
შუქი დაგედგა მთვარესა.
რად არ ჰნახავ შენს დარბაზსა,
თემურხანის აგებულსა,
ქამბა ატლასს რად არ ჰნახავ,
ინდოეთით მოღებულსა,
აბესალომს რად არ ჰნახავ,
შენგან დამწვარ დადაგულსა“?
„არცა ვნახავ ჩემს დარბაზსა,
თემურხანის აგებულსა.
არცა ქამბა ატლასს ვნახავ,

ინდოეთით მოღებულსა,
არცა ვნახავ აბესალომს,
ზეცის ალთქმას გადასულსა“!
„მომყევი, ქალო ეთერო,
გადაგსომ ცხენსა ნიშასა,
ფერადი თვლებით მოჭიქულს
ჩამოგახტუნებ დიდ სრასა.
გაგიფენ ფეხთ ხალიჩებსა,
სულ ფერად ფერადისასა,
ზედ შენ გაგავლენთ, ეთერო,
ფეხი არ დაჰკრა ქვიშასა“.
„დედამთილო, ვერ გამოგყვე,
ვერც გადამსო ცხენს ნიშასა,
წუნდადებულ პატარძალსა
არც მიმიწევს გული სრასა.
განა შენ თვითონ არ იცი,
რისთვისღა გინდა ჩემი თქმა,
ზეცის დადგმული გვირგვინი
გადიგდო, ქვეყნის არის ხმა“.
აბესალომთან დაბრუნდა
ნათია ხელცარიელი
და მოახსენა თავის შვილს,
არ უღიმოდა იერი:
„უარზე არის, თუმცაღა
თავი მტირალმა ვაცოდე“.
„ადექ, მარიხო ვარსკვლავო,
ეთერი რას იქს, მაცნობე“.

საყვარელი ძმის ვედრებას
მარიხმა ყური დაუგდო,
ადგა, გასწია ეთერთან,
წამოეყვანა, თავს იღო!
„მე პატარა გამომგზავნეს,
მოვალ პარკის ცერცვივითა,
ტანთ გავიხდი ზარბაბთობას,
ნარმით მოვალ გოგოვითა.
დავაგდებ ჩარდახობასა,
ჩამოვალ დარბაზობასა,
ეთერ, არ გებრალეზია,
რძალს გეუბნები დობასა?
გაგივლებ ყაჭ აბრეშუმსა,
საჩრდილობელსა მზისასა,
ავილებ ბარსა, ნიჩაბსა,
გზასა გაგიხვეტ მიწასა.
ზედ მარმარილოს გაგიფენ,
ფეხი არ წაჰკრა ქვიშასა.
ასე წადი და წამოდი,
როგორც და მივა ძმისასა.
ისეთ სასახლეს ავიგებ
სულ პატიოსნის თვლისასა,
შივა შივ ფიცარს ჩაფუყრი
აბანოურის ხისასა.
ბურთა გინდა? ბურთას მოგცემ
ორი ხელით მოტანილსა.
ქამხა გინდა? ქამხას მოგცემ,

ოთხი ხელით მოტანილსა.
გაზაფხულისა პირზედა
გადმოიწურა მაისი,
ეთერო, შენი ნახვითა
შენ მომირჩინე ძმა ისი.
ერთი ძმა მყვანდა, მიკვდება
შენი სურვილის ნდობასა;
ყელში გავიგდე და ნანასა,
შენ შემოგაყრი ცოდვასა“.
ეთერსა აბესალომზე
რა მოუბრუნდა გულია,
გამოჰყვა მულსა სურვილით
სიხარულ არ ნახულია.
„ნეტავი ჩემი ნახვითა
მოგირჩებოდეს ძმა ისი.
მე რაღა მომკლავს დღეიდან,
ნახვისა გავხდი რა ღირსი“?!
რა იცნობს აბესალომი
ეთერ ქალისა ფეხის ხმას,
წამოიწევა და იტყვის,
ხელით ისწორებს თავის თმას:
„ვინა სთქვა, ეთერ მოვიდა,
მზე დილა გორსა მავალი
შემოხდა დერეფანზედა,
ბანი შესძრა და ყავარი“!
„ავადა ხარ, გვერდზე წევხარ,
პირი კედელს გიქცევია;

აბა ერთი შემომხედე,
ეგ რა ფერი დაგდებია?
შენ ყმაწვილო ბესიანო,
მო, დამე თავზარიანო,
გადმობრუნდი, გენაცვალე,
ჩემი არა ბრალიანო“.

მარიხ ვარსკვლავმა ახარა
ძმას მოსვლა ეთერ ქალისა,
თვით დადგა შორი ახლოსა,
თვალთ სდის კურცხალი ცრემლისა.
„ძმაო, ეთერი მოვიდა,
თუ თვალეებსა გაქვს ნათელი“.

„თუ მოვა, აქაც შემოვა,
ცოტა აქვს შემოსასვლელი“.

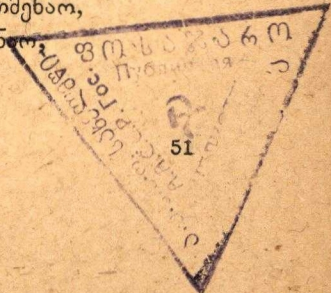
„სიცოცხლე გამწარებულსა
დანა მიეცით ჯავარი.
შენ აღექ, კარში გამოდი,
რო ხარ სულ ამომავალი“.

„მე კარში ველარ გამოვალ,
წავიდა სული მთავარი“!

„მე შინ ველარა შემოვალ,
მაზლთ დამაბარეს მრავალი“.

„ეთერი ტყვილად გარჯილა,
ვარ საიქიოს სტუმარი;
გამჩენსა უბრძანებია
გზა ვიწრო, მარტო სავალი:
ეთერსა აქ მოსვლისათვის

ცხენი მიაართვით საღარი,
უკან რო კვიცი მოსდევდეს
გავა სქელი და მაღალი“.
ეთერი აბესალომის
საცოდობამ შეჰზარა,
პირველი ტრფობის აღმურმა
დასწვა, კკუაზე შეშალა.
გრძნობის მორევში ჩავარდა,
ვერ შეიმაგრა თავია,
ბოლოს მიჯნურის სარეცელს
დაადგა, სთქვა უარია:
„ცხენი არ უნდა ეთერსა,
არსად არ მიემგზავრება,
მოჰხედე უკანასკნელად,
შენთვის არ აკლდა წვალება“!
„გიღალატე, ქალო ეთერ,
ქირ ჩემს თავს მივეც მრავალი;
რო მკლავდა შენი სურვილი,
ვინ იყო ჩემი წამალი?
ეთერო, დაჰხსენ ძუძუნე,
ჩემთან შენც დასთმე თავია,
ცოცხალსა მურმან ვეზირსა
მე გირჩევნიყო მკვდარია“.
„ვერ დავსთმე ქირთა თმენაო,
უშენოდ არ მაქვს ლხენო,
მე შენეული დანაო
უბეში მიძევს განაო,

ამოვიღებ და დავიცემ
 მარცხენა ძუძუსთანაო,
 პირი ჩემკენა, ტარ შენკენ,
 ზედ დაგაკვდები თანაო“!
 სთქვა და დაიცა გულს დანა,
 დაეცა აბესალომსა,
 იმასაც სული ამოხდა
 ტრფობისგან გულ დანაწომსა.
 ზარი გაისმა გლოვისა,
 გულშემზარავი კაცისა,
 მოთქმა იყო და გოდება
 ისე, ვით გრგვინვა ზეცისა:
 „აბესალომ და ეთერი
 ღმერთმა შეჰყარა ერთფერი,
 მზის დღესა შეყრით მიჯნური,
 მთვარის დღეს გაყრით მზე ბნელი“!
 საბრალო დედა სტიროდა,
 თვალთა ცრემლ დანაგუბარი.
 ბოლოს მოზარეთ ილოცეს,
 სთქვეს სულის შესანდობარი:
 „მათი სული ქვეყნად ერთი,
 ტანჯული და წამებული,
 ზეცაშიაც ერთი იყვეს,
 მიენიჭოს სიხარული“.
 აბესალომს და ეთერსა
 მიწასამც მიაყრიანო,
 მათ საფლავს ია და ვარდი

ფოთოლსამც გადაჰმლიანო.
მათ თავით ცივი წყაროა,
შიგ ოქროს თასი დგიანო,
შამავალ-გამავალ მგზავრნი
შენდობას ეტყოდინო.
ბელიარ ეშმაკს საფლავი
ტრფიალ ქალ-ვაჟთა უნახავს,
შესცოდებია მათ ბედი
და უთქვამს თვალით გამლალავს:
„რა მშვენიერები ჰსვენიან!
ისევე ადგებიანო?
ადგომა წესიმც ნუ არის,
სულითამც ცხონდებიანო“.
ინდოეთიდან დაბრუნდა
მურმანი ომ გადახდილი,
თავ დაიმარხა ცოცხლადვე,
რა სცნა ეთერის სიკვდილი.
ორგულ ვეზირის საფლავზე
ეკალნიმც იქნებიანო,
ვირნიმცა მოსძოვდიანო,
ლეკვნიმცა იყეფიანო.
ია და ვარდი რა ურთერთ
მოხვევნად იხრებიანო,
ეკალნარიმცა გაჩნდების
და შუა იყოფიანო.

რედაქტორი რ. გვეტაძე
ტექრედ. შ. დემეტრაძე

გად. წარმ. 13/X 1938 წ.
ხელმოწერილია დასაბეჭ.
16/X — 1938 წ. ტირაჟი
4.000; წიგნ. ზომა 4 × 7
ფორმის რაოდენობა 3 1/2
შეკვეთის № 574; მთავლი-
ტის რწმ. № ე. 2067

* *

გამომცემ. „ფედერაცია“-ს
სტამბა. თბილისი, კლდნა-
ნოვის პროსპ. № 181.

3560 2 856.

